No. 857 Zaterdag 2 Juni 1900. 17de Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 1 Juni.

GODSDIENSTIGE VERDRAAGZAAMHEID IN NOORWEGEN.

Mgr. Fallize, Apostolisch Vicaris van Noorwegen, legt in *Les Missions Catholiques* een krachtige en dankbare getuigenis af van de verdraagzame en echt liberale houding van het Noorweegsche gouvernement tot het Katholicisme. Z. D. Hoogw. schrijft o. m.:

„Wij ondervinden hier van den kant van de autoriteiten de grootst mogelijke begunstiging en aanmoediging. Veroorloof mij een voorbeeld aan te halen van den edelen geest van verdraagzaamheid, die hier de lieden bezielt in een land waar nog niet zoo heel lang geleden een priester zou zijn gevangen genomen en waarschijnlijk ter dood gebracht, en waar Katholieken werden beroofd van hunne goederen, hunne rechten, en verbannen uit het land.

„Terugkeerend van een reis, zag ik in de bladen, dat de Tweede Kamer van de Storthing zich bezig hield met een wet, die de lijkenverbranding toestond. De Protestantsche Bisschop was geraadpleegd maar had geene bezwaren gemaakt, zoodat de eerste twee punten dier wet zonder slag of stoot waren aangenomen. Maar deze punten behielden clausules die zeer aanstootelijk waren voor het katholiek geweten, immers zij gaven een protestantschen vader het recht om het lijk van zijn katholieken zoon of dochter te laten verbranden; evenéens kon een Katholiek kind gedwongen worden de lijken van zijn protestantsche ouders te laten verbranden, indien dat in het testament werd gevorderd.

„Ik schreef onmiddellijk een brief naar den President van de Storthing, waarin ik hem mijne moeilijkheden voorlegde, hem verklaarde dat onze Kerk de crematie verbiedt en hem nederig verzocht mijn tegenwerpingen aan de overige leden der Kamer voor te leggen.

„Den volgenden morgen juist als de President de zitting zou gaan openen ter verdere discussie dezer wet, gaf de Pastoor van St. Olof hem mijn brief in handen. Tien minuten later werd mijn brief van den voorzittersstoel luid aan de vergadering voorgelezen, en ofschoon ernstige bezwaren werden geopperd, omdat mijn verzoekschrift eerst aankwam nadat het debat reeds zóó ver gevorderd was, werden toch de twee punten, ofschoon reeds afgestemd, gewijzigd gelijk ik verlangde. Daarenboven dankten mij de protestantsche bladen, dat ik in dit teeder vraagstuk zoo moedig voorwaarts gekomen was ten gunste van vrijheid van geweten."

Pinksterkracht.

Pinksteren is het geboortefeest van onze heilige Katholieke Kerk. Op dezen dag hebben de Apostelen, die Christus tot grondzuilen Zijner Kerk gekozen had, na door den H. Geest wonderbaar gesterkt te zijn, de eerste Christenen bekeerd en de eerste steenen gelegd van dat goddelijk gebouw, dat wij de Katholieke Kerk noemen; van dat gebouw, welks hoogste hoeksteen Christus, welks fondament Petrus is, de Rots, de eerste Paus van Rome, welks steunpilaren de Apostelen zijn en de Bisschoppen der geheele katholieke wereld.

Van het eerste Pinksterfeest af wordt er voortgebouwd aan dien verheven Godstempel, reeds sedert vele eeuwen is hij tot een ontzaglijke grootte aangewassen, en steeds verder strekt hij zijne gewelven over landen en volken uit.

De stormen der vervolging hebben alle eeuwen door tegen dien tempel gewoed. De grooten der aarde richtten hunne macht, de geleerden hunne talenten, de volkeren hun haat en zedeloosheid tegen die Kerk, met het doel haar in puin te doen storten en haar van haar goddelijkheid te berooven. Onder de mokerslagen dier geweldige vijanden verbrokkelden groote gedeelten,— geheele provinciën, geheele rijken scheurden zich los van Rome, en verloren aanstonds alle zedelijkgodsdienstige kracht.

De oostersche afgescheiden Kerken werden met onvruchtbaarheid geslagen en zijn machteloos tegen het Islamisme. De russische Kerk steunt alleen op de kracht van het zwaard en mist allen moreelen invloed op de volkeren der wereld. De protestantsche Kerken, uit kracht van hun ontbindend beginsel van "vrijheid van onderzoek", ook in zaken van geloof en zeden, zijn scholen van rationalisme geworden meer of minder gematigd naar gelang zij meer of minder consequent bleven aan hun beginsel. Sommige dezer Kerken laten nog eenig zedelijk vermogen gelden voor zoover zij nog teren op gezonde sappen overgebleven uit het Katholicisme.

Alleen de Katholieke Kerk staat nog bloeiend en groeiend in de volle kracht van hare zedelijke macht. Geen aardsche vorst die haar verdedigt, geen leger dat hare vijanden in toom houdt, geen vloten die voortstevenen naar verre landen om haar gewijde zendelingen over te voeren. Toch is er bijna geen land op de aarde waar de bazuin des Evangelies niet gehoord wordt, toch gevoelen zich hare vijanden medegesleept door haren waarheids- en kunstzin, door de energie en levenskracht die zij ontwikkelt; toch richten de volkeren eerbiedig en nieuwsgierig hun blikken naar den grijzen Opperpriester van het Vaticaan, om zijn woord te vernemen in de groote levensvragen der menschelijke maatschappij; toch volbrengt zij het goddelijk bevel, aan de volkeren te leeren, alles te onderhouden wat Christus haar bevolen heeft.

Als Rome het heilig *geloof* handhaaft tegen het Rationalisme, de levendmakende *hoop* tegen het Pessimisme, en de allesomvattende *liefde* tegen het Socialisme, dan mogen de volkeren gebelgd zijn en op ijdelheid zinnen en de koningen der aarde en de vorsten mogen samenspannen, — met apostolische vrijmoedigheid, steunend op zijn zending, antwoordt de Paus *non possumus:* wij kunnen niet anders.

Feiten, echte *feiten* op het gebied der natuur moge men vermenigvuldigen tot 't oneindige, maar men zal der Kerk van Christus en haar Hoofd het recht niet ontnemen in zaken van geloof en zeden, waar het noodig is, het laatste woord te spreken. Van die macht is zich de Katholieke Kerk bewust. Haar goddelijke Meester is met Haar tot de voleinding der eeuwen; de H. Geest, haar medegedeeld op den eersten Pinksterdag, leert haar alle waarheid noodzakelijk ter zaliging van het menschelijk geslacht.

De levende stem der Kerk is de stem des Pausen, den opvolger van St. Petrus, de diamanten Rots, de eenige macht die in de laatste negentien eeuwen staan bleef.

„Laat uw oog over alle tijden heengaan — zeide Hurter toen hij nog niet katholiek was — en ziet hoe de instelling van het Pausdom, dat alle instellingen van Europa voorafging, ook alle verre achter zich liet; hoe het onveranderlijk is bij de eindelooze wisseling der menschelijke macht; kunt gij verwonderd zijn, dat velen het beschouwen als de rots, die onwrikbaar zich verheft boven de machtelooze stormen van den oceaan der tijden?"

En een ander onkatholiek schrijver, Köllner, zegt van den Paus

Feuilleton.

HONOR I COMBATE.

(52)

Na promer palabranan di Erna, Steinfels a hala contra di muralja manera un desesperante.

Es spantoe mortal koe hende por a leza riba su cara a bira di repiente pa un admiracion increibel. Es traspaso di angustia na legria tabata muchoe di repiente koe é por comprendé henteramente nificacion di Erna su declaracion.

Nò, cohé es moza su man i dici: — Sea posibel? Bo dici, koe bo ta comprendé mi, koe mi no por a haci di otro manera, aunke henter mundoe bira lomba pa mi.

— Si, mi a comprendé basta dia caba, koe bo no por a trata di otro modo. Bo solamente tin e berdadera honor.

Erna a sinti, koe lagrima a haci su wowonan scur; el a busca di los su manoenan, ma enbano. Hans Otto a tené nan duroe. Su boz a jega na su orea i tabata hacié tembla.

— Ai, mi no a spera...... Apena mi ta comprendé. Bo sabi, Erna, koe bo silencio a martiriza mi mas koe desprecio di toer hende huntoe? Bo a comprendé, koe lo mi a considera huicio di mundoe pa nada, basta koe lo bo tabata na mi lado?

— Teniendo Erna su manoenan ainda i hincando rodia é dici:

— Nó, ainda mi no sabi koe mi por keré i koe mi por spera ainda!

I ora es moza a haci otro esfuerso pa kita su manoe, é dici resuelto i seriamente:

— Awé mestér tin berdad den nos. Si es felicidad, koe mi tabata keré perdir, ta asina cerca mi, si bo ta corda ainda manera mi, anto ainda mi ta pidi bo manoe coe es mes fieldad koe tabata anima mi promer koe es suceso desgraciado a separa nos i koe no a debilita ainda. Dios a trecé nos cerca otro. Lo mi a bai majan coe desesperacion den mi coerazon, si bo no a papia es palabra salbadora.

— Cieloe santoe, bo ta.......... mi a corda.......... nan a bisa mi.......... Erna tabata tartamudea. Kiko bo mestér corda di mi? Com lo mi por a risca di confesa mi culpa asina liberalmente, si nan no a sigura mi......

— Koe mi a stima un otro? I Erna Harteneck a keré? Pues, mi ta gradici nan anto koe a culpa mi di infiel.

El a larga su manoe los, el a hala patras i dici conmové:

Mi ta suplica bo anto, senjorita Erna Harteneck, koe lo bo kier comparti dianan di prosperidad i di adversidad coe mi, te na es momentoe koe morto separa nos?

Su cara corar, i su wowonan jenar di lagrima, el a hiza su cabez na Steinfels i cu un expresion intima é dici:

— Té ora morto separa nos.

— Mi kerida, Erna! mi breid! Felicidad koe Dios ta presenta mi, é tabata sclama.

I halando Erna cerca djé, el a doené es promer zoentji.

— Ai Hans, es moza dichosa tabata bisa. Tabata parcé mi, koe castigoe tabata muchoe pisar pa mi curpa, ora mi a tendé, koe bo tabata cerca di acepta un otro. Asina anto ta berdaderamente manoe di Dios, koe a trecé bo pa mi atrobé. Si mi no a keré ni loké nan tabata papia, anto awé lo mi no a confesa mi culpa. Lo bo no tabatin razon, si bo a bai for di mi. Mi sin embargo.........

Temblando ainda pa loké el a keré ta imposibel, el a zak su cabez riba pechoe.

Apena senjorita Von Harteneck su wagen a cohé camina, koe es hoben baron a coerí bini riba su cabai. El a haci un compliment i el a sigi su camina té ora el a jega Amalienhof. Senjora Von Glöckner tabata para na porta coe un cara spantar.

— Danki Dios, mi jioe, koe bo a jega; mi tabata bai manda un criar pa busca bo.........Com bini bo asina cerca wagen?

El no a respondé ni un palabra, ma ora nan a bai den cuarto, oenda senjor Von Glockner tabata sinta huma su pipa, el a papia promer palabra. El a cohé Erna na man, el a hibé dilanti senjora Von Glockner i dici simplemente:

— Mi Erna i mi ta pidi bendicion di nos amiga maternal.

— Di toer mi coerazon, mi jioenan! tanta Marie a respondé extendiendo su manoenan. Cuantoe tempoe mi a desea, koe boso lo a haja anto. Dios bendiciona boso.

— Mi jioenan, tio Frans dici despues koe el a lamanta para coe asina ligereza koe su pipa a cai: Mi jioe Erna, bo a haci masjar bon! Bini Erna, doena mi un zoentji i pordona mi koe bobo mi tabata den es tempoe di doena bo asina un mal con-

en de Kerk: „Dit rijk van geestelijke macht is het grootste verschijnsel in de geschiedenis der menschheid, de zegepraal van geestelijke belangen over alle wereldlijke machten en louter stoffelijke pogingen des levens." (Hurter *Gesch. Pabst. Jun. III.*, I, 56; — Köllner *Symb. der Christ. Confess*, II., blz. XI.)

OORLOGSNIEUWS.

De versterkingen van Pretoria.

Niettegenstaande de regeering te Pretoria zich de grootste moeite heeft gegeven om de versterkingen om de hoofdstad der Z.-A. Republiek in de grootste stilte te laten uitvoeren, is er toch over de ligging, de bouwwijze en de bewapening van deze forten zooveel bekend geworden, dat een Engelsch tijdschrift, door een ooggetuige geschreven, een opstel over de versterkingen van Pretoria geven kan. De schrijver van dit artikel heeft, daar hij goed Duitsch spreekt, zich uitgegeven voor een Duitsch officier en op deze wijze heeft hij het door overste Schiel gebouwd fort Daspoort bezocht.

Twee Engelsche officieren van de genie hebben bovendien gedurende eenige weken, als grondwerkers verkleed, aan het werk der versterkingen deelgenomen, zonder te worden ontdekt. Elken Zaterdagavond verwisselden zij in de hut van een werkman van kleederen, trokken den in Engeland zoo vaak voorgeschreven rok aan, aten in de Pretoriaclub en maakten aldus visites in de deftige voorstad Sunnyside, als waren zij lieden, die Pretoria eens kwamen bezoeken.

De hoofdstad wordt door zeven forten verdedigd, van welke echter slechts vijf geheel afgebouwd en bewapend zijn. Twee daarvan, bij Wonderboompoort en bij Daspoort, moeten naar Duitsche plannen van kolonel Schiel gebouwd zijn. De buitenste dikke steenen muur wordt aan de kanten door aarden werken beschermd. De aanleg van alle forten is ongeveer dezelfde. Tot bewapening dienden de 15 cm.-kanonnen, die door de Engelschen "Long Tom" werden gedoopt en voor Ladysmith en Kimberley een groote rol speelden. Het voornaamste fort, het fort Wonderboom, ligt ongeveer 4½ mijl ten noorden van Pretoria op den top van een lage heuvelreeks tot bescherming van Petersburg en kan in geval van een aanval uit Rhodesia van groot nut zijn.

Vier mijlen ten Zuiden van Pretoria op een 400 voet hoogen heuvel, ligt een tweede fort tot bescherming van den spoorweg, die over Irene naar Johannesburg gaat. Hier lag voor het uitbreken van den oorlog een compagnie Staatsartillerie. Oostelijk hiervan bevindt zich op een rotsachtig kopje een fort, dat tot voor een paar maanden nog niet voltooid was en tot bescherming van de in de rotsen gebouwde kruitmagazijnen werd opgericht. Deze redoute staat met het magazijn door een onderaardsche gang in verbinding en wordt door puntdraad van alle kanten beschermd. Fort Daspoort ligt ten Westen van Pretoria en beschermt aan de eene zijde de Almend, aan de andere den straatweg naar Rustenburg, waar president Krugers bezittingen liggen en waar de beste tabak des lands wordt verbouwd. Verder ten Noorden van de hoofdstad, op het hoogste kopje bij Hermans-kraal, is een nog niet voltooide vesting, die geen groote strategische waarde moest bezitten, daar zij van drie kanten bereikbaar is.

Van groot strategisch gewicht is echter het op Erasmus Farm gebouwd fort, aan de Aapiesrivier, het bestrijkt Newtons-Farm, Thom Camp en den straatweg naar het Boschveld, de dichtbegroeide landstreek waarheen de Boeren des winters plegen te trekken, daar hier in het koude jaargetijde de voedering beter is. Het verst van Pretoria verwijderd op een zadelvormige inzakking van den bergketen, die onder den naam Moselikatsnek bekend staat, is een tot bescherming van den omtrek opgericht fort, dat gebouwd werd om er een reuzenkanon in te plaatsen, dat in staat moet zijn, over een afstand van meer dan 15 KM. te vuren. Zulk een stuk is ook bij Schneider en Creusot besteld geworden, maar zou niet geleverd zijn geworden. De waarde van deze forten om Pretoria hangt natuurlijk af van het feit, of het den Boeren gelukt, de in 't veld gebruikte Long Toms tijdig terug te brengen.

De gastvrijheid der Boeren.

Onderstaand stukje is eene trouwe vertaling van een brief door een R. K. Missionaris, father James O' Haire, gericht aan de redactie van de *Catholic Times* en waarin Zijn Eerw. protesteert tegen de lasteringen, die ten aanzien der Z. Afrikaansche Boeren worden verspreid door lieden, die spreken van hun Staat als zijnde, "zoowel geestelijk als zedelijk weinig verheven boven de barbaarschheid".

Ik heb, zoo schrijft de priester, evenveel, zoo niet meer, nauwkeurige kennis opgedaan van de Boeren als eenig katholiek priester, hetzij nog in leven of reeds gestorven. Gedurende 5 jaar ben ik dagelijks, bijna ieder uur, met hen in aanraking geweest en als een gevolg van deze kennis heb ik verklaard en verklaar ik nog, dat mij nooit een Boer door iets aanstoot gegeven heeft, dat ik dikwijls ben gesticht geweest over hun eenvoudig, arbeidzaam, zedelijk en godsdienstig gedrag; en nog meer, dat ik als katholiek priester van hen eene hoffelijkheid en gastvrijheid ontvangen heb, geheel in overeenstemming met het verheven ideaal van de katholieke edelmoedigheid. Een barbaarsche Boer wordt zelden aangetroffen. De Boer in Zuid-Afrika is een model van gastvrijheid en vriendelijkheid jegens ieder, die tot hem komt.

Toen ik in het jaar 1867 een rondreis deed door het Fraserburger district bij de Oranje Rivier om de verspreid wonende katholieken op te zoeken, werd ik plotseling ernstig ziek. Mijne ziekte was het gevolg van 42 opeenvolgende nachten slapen in het open kreupelhout. Ik had bij mij, mijn dierbaren ouden vader, die toen ongeveer 100 jaar oud was, en mijn trouwen bediende, George Kearns. Ook bezat ik twee paarden en twee honden. Mijne keel begon te verzweren en ik vreesde te moeten sterven in die uitgestrekte, bijna onbewoonde landstreek. Mijne stem was totaal weg en ik stond op het punt te bezwijken. Ten laatste kwamen wij aan het huis van een Boer, bij wien mijn bediende mij aandiende, omdat ik niet spreken kon. De ontvangst was de minzaamheid en vriendelijkheid zelf. Ik kreeg de beste slaapkamer in het huis en gedurende vijftien dagen verzorgde mij de vrouw van den Boer met veel handigheid, totdat ik weer hersteld was.

Gedurende al dien tijd kwamen de naburige Boeren van ver afgelegen hoeven met kleine lekkernijen voor den zieken katholieken priester. En wat moest ik bij mijn vertrek betalen voor mij zelf, mijn vader en den bediende, de paarden en honden? Niets! Zoo is het altijd in het huis van de Afrikaansche Boeren. De echte geest der christelijke gastvrijheid is een van de schoonste trekken in het karakter van den Boer. Gedurende mijn lang verblijf in Z. A., heeft het mij dikwijls bedroefd zulke edele karakters, als de Boeren zijn, buiten den schoot der Katholieke kerk te zien — iets waaraan zij zelf geen schuld hebben — en ik ben zeker dat God, die de belooner is van goede daden, barmhartig zal zijn voor de Boeren, wier geest en hart terugschrikt voor alles wat "barbaarsch" is, en die trouw blijven aan het beginsel van goed te doen aan alle menschen.

Nieuwsberichten.

CURACAO.

Kerkelijke berichten.

Den 3n Mei, had de plechtige inzegening der fundeeringen en eerste steenlegging plaats van het klooster en de kerk der EE. PP. Dominicanen te Zwolle. De plechtigheid werd verricht door den Hoog Eerw. pater provinciaal L. Theissling. Het terrein was versierd met groen en vlaggen in de Pauselijke en Nederlandsche kleuren, hoewel de plechtigheid een hoogst eenvoudig karakter droeg.

Kerk en klooster hebben een gezamenlijke gevelbreedte van ongeveer 74 M. bij een diepte van ongeveer 68 M. De hoogte van het peil van beganen grond uit de straat gemeten is 1.60 M. De nok der kerk is 32 M. boven peil gelegen. De kerk zal geen hoofdtoren doch wel een sierlijken angelustoren bevatten tot eene hoogte van 60 Meter. De geheele bouw wordt uitgevoerd in baksteen, terwijl verschillende hoofddetails geheel van hardsteen en witten steen worden uitgevoerd. Het inwendige der kerk wordt eveneens geheel gevoegd, versierd met gele banden. De kolommen der kerk worden van hardsteen met gebeeldhouwde kapiteelen van witten steen.

De inwendige diepte der kerk is 62 M., bij eene breedte van 23 M., het middenschip heeft eene breedte van 10.5 M.

Het klooster heeft eene hoogte van 19 Meter boven peil; het bevat een binnenpand van 31 bij 31 Meter. Alle verdiepingen worden voorzien van ijzeren bintlagen, waartusschen steenen gewelven. Rondom het binnenpand bevindt zich eene kruisgang ter breedte van 3.5 Meter. De trappen worden geheel van hardsteen, dus brandvrij. Het geheele klooster is onderkelderd waarin gelegen zijn de verschillende lokalen voor centrale verwarming, werk- en bergplaatsen, enz.

Op de rée de chaussée zijn gelegen de spreekkamers, physica, refter, kapittelzaal, sacristij, keukens, enz.; op de 1e verdieping, de bibliotheek en de verschillende lokalen voor de EE. paters en op de 2e verdieping de verschillende vertrekken voor de fraters. De geheele bouw wordt met leien gedekt.

De bouw wordt uitgevoerd in gothischen stijl naar het ontwerp van den architect J. Kaijser te Maastricht, volgens wiens teekeningen reeds menig schoon bouwwerk is tot stand gekomen.

Het geheel zal dan ook een grootschen indruk maken.

---

sego.

—Lo contrario lo no a juda bo muchoe, mi ta keré, senjorita Von Harteneck dici coe seriedad. Es berdadera camina tabata masjar clar, ma mi tabata ciegoe i mi a sacrifica mi felicidad na mi orguljo.

CAPITULO XVII.

Algun tempoe despues hustamente koe tanta Marie tabata regla asuntoenan di casamentoe di Erna, a socedé un cos koe por a tira un sombra riba nan felicidad.

Policia di Nesthausen a haja noticia, koe un aventurero koe basta tempoe nan tabata busca mester ta na es lugar ai.

P'esai nan mester listra es koffiehuis den Hollenstrasze pa haja siguridad di cierta noticia, koe ta coeri i pa mira koe es persona koe nan ta busca por ta ai.

Un ciertoe anochi anto un patroeloe di poliz a drenta es institucion ai i nan a corta entrada i salida. Es gefe di policia a subi i pronto é tabata den un di cuartonan di wega, sin koe es hungadornan por a haja tempoe di busca ningun medio di hui.

Despues koe é dici coe nan "buenas noches, senjores", su wowonan a contra coe dauw, carta i placa di oro koe tabata riba mesa.

Un di es senjornan a lamanta i tabata trata di scondé su curpa for di bista di es gefe di policia, ma el a riparé, jega cerca djé i dici:

—Den nomber di rey. Sinjalnan ta di acuerdo......Com bo ta jama bo na es momentoe aki......Senjorés, aki nos tin di haci coe un cierto Hochstapler, koe segun circunstancia ta toema toer sorto di nomber. Té ainda é por scapa for di nos.

Hariendo i coe satisfaccion el a entrega es preso koe no a haci ningun resistencia na es poliznan.

Despues el a cohe su portefeuille i dici dirigiendo na es otro senjornan:

— Mi mester pidi boso nomber, pasobra mi tin di doena noticia na mi superior, kende mi a haja ta hunga. Sea asina bon, senjores.

Un di nan a pusja su sombré den su cabez i a bai na porta, keriendo di scapa, ma tabatin hopi poliz na porta. Ora es gefe di policia a jega cerca djé, é no por a sofoca un gritoe di sorpresa. El a reconocé kēn tabata para su dilanti. El a comprendé toer cos unbez i dici coe su poliznan:

— Larga es homber aki pasa, mi conocé.

Na lugar di bai tranquilamente, kaptein Von Harteneck, koe ta es homber, a dirigí na es gefe.

— Kiko of kende a doena derecho di drenta aki. Sea bo a arresta es homber ai coe derechi of nó, esai no ta toca nos, é mes mester defendé su curpa. Ma mi ta puntra, pakiko un sorto di trato asina, manera mi amigoenan i mi a cometé un gran crimen. Nos por pasa nos tem manera nos kier. Lo mi poné un keho contra bo.

— Bo ta liber, kaptein, es gefe di policia a respondé.

Maldicionando i menazando Herman Harteneck a sali, mientra su amigoenan a conforma nan na loké tabata inevitabel.

* * *

Su manecé es oficial no a corda mas di bai poné keho. Ma pronto a bini respondi, koe comandant ta desea di papia coe es oficial.

Herman Harteneck a mira berdad, koe su encuentro coe poliz por tin masjar mal consecuencia p'é, ma é tabata keré koe di un manera of otro Von Eichstett lo sali na su fabor.

Ma ora é tabata para dilanti es comandant i koe el a miré asina serio, toer su speranza a caba.

Coe frialdad senjor Von Eichstett dici coe né:

—Lo bo ta corda, kaptein, koe varios bez mi a papia coe bo di wega. Mi ta na altura di loké a pasa ajera nochi den Hollenstrasze. Mi no ta na ocasion mas di por haci algo pa bo. Si un hoben oficial inexperto a hacié culpabel di ta asisti solamente na wega, anto pa asisti solamente na un compania asina, ta peora cos masjar pé. Si den un caso asina tin speranza ainda. koe castigoe lo sirbi pa mehora un hende i kité di cai den camina di perdicion, anto si mi tin confianza den su caracter, lo mi haci toer loké ta posibel pa alivia consecuencianan di su accion. Ma den es caso aki di bo, no ta asina, kaptein.

Mi no ta di promer koe tin di papia asina coe bo. Es pasion koe bo tin pa wega, no a larga di tin influho riba bo caredá. Varios bez mester a troca bo di guarnicion. Ma ... por nada. Lo bo no ta duda koe mi tin poco motiboe di ta contentoe coe bo. Es último sucesonan aki ta obliga mi toema decision. Como bo ta di intencion di haci i larga di haci es koe bo kier, ta tempoe, anto pa bo toema bo retiro. Un homber manera bo no ta un honor pa mi den es curpa di oficial, koe Su Magestad a confia mi. Mi ta responsabel pa nomber di mi oficialnan.

Von Eichstett no por a keda frioe manera tabata su costumber; su wowonan tabata manera candela i é tabata papia coe menosprecio coe es oficial.

Coe masjar trabao el a trata di tené prescripcion militar i el a poerba di por kita es golpi ai, koe ta menazé.

E ta sigi.

Officieele berichten.

De Heer Gottlob. W. Hellmund is, na verkregen koninklijke machtiging, erkend en toegelaten als Consulair Agent der Vereenigde Staten van Noord-Amerika op Bonaire.

Havennieuws.

Dezer dagen kan hier Hr. Ms. *Sommelsdijk* uit Suriname worden terugverwacht.

* *

Wegens den tweeden Pinksterdag zal de *Gouverneur Van Heerdt* in plaats van Maandagavond eerst Dinsdagavond naar Aruba vertrekken.

* *

Naar wij vernemen, hebben eenige Arubasche handelaren zich tot den *K. W. I. M.* gewend met het verzoek om met het nieuwe stoomschip *Curaçao* een geregelden dienst te openen tusschen Aruba en Curaçao. Bij het eventueel tot stand komen van dien dienst verbinden zij zich alle goederen, die van Aruba worden uitgevoerd en voor Europa of Noord-Amerika bestemd zijn, met de stoomschepen van den *K. W. I. M.* te verzenden.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Capt. F. W. Armstrong, Meli Boom Viuda di Jen Boon, Dumfries, Edoewardoe Ercoe, Johana de Bentura, Luis Forsijth Sucer, Virginia Jesurum, Meri Jesudon, Leonor Martis, Maralla Namias de Offerman, Juan Pablo Peñaloza, Dr. & Mrs. E. N. Reed, Ines de Reyes, Anata Selvi, Eleodora R. de Simon, Eleodora de Simons, Marthilida v. Thijs, G. Windholt.

Een examen.

Gisteren heeft de Eerwaarde Zuster Gonzague (Mejuffrouw H. M. Smeele) met goed gevolg examen afgelegd in de Spaansche taal.

Een liefdadige instelling.

Eenigen tijd geleden werd de oostelijke vleugel van de vroegere gouverne[illegible] op den Berg van Otrabanda in gebruik genomen en ingericht tot huisvesting van behoeftige oude vrouwen behoorende tot de Vereenigde Protestantsche Gemeente alhier.

De vrouwen, die in deze liefdadige instelling worden opgenomen, moeten wat men noemt voor hun eigen potje zorgen, maar de uitgaven daarvoor worden haar uit de kerkekas vergoed.

Met de inrichting tot oude-vrouwenhuis van een deel van het gebouw, dat toekomt aan bovengenoemde Gemeente, is geenszins het oorspronkelijk plan, dat tot nu toe onuitvoerbaar bleek, opgegeven om het overige gedeelte tot protestantsch weeshuis in te richten.

Wij hopen, dat beide instellingen van liefdadigheid, onder ons die waardeering en ondersteuning zullen ondervinden, waarop zij aanspraak mogen maken.

Aruba.

Nog ligt het geval van de *Maria Eliza* versch in ieders geheugen, nu het bericht komt, dat den 19den Mei ll. met de meeste willekeur het Arubasche schip *Philomena*, varende onder Hollandsche vlag, door het Venezolaansche douane-schip *Cisne* zonder eenige reden is aangehouden in de wateren van Cumarebo en opgebracht naar La Vela de Coro.

De *Philomena* was op reis van Aruba naar Curaçao en laveerde onder de kust van Venezuela. Toen de *Cisne* naderde en aan de *Philomena* gebood bij te draaien tot vertooning der scheepsbrieven, heesch de *Philomena* de Hollandsche vlag. De kapitein der *Philomena* liet daarop een boot te water en ging met twee bootslieden aan boord der *Cisne*, waar alle drie echter gevangen werden gehouden, omdat de Commandant der *Cisne*, zooals hij zeide, instructie had alle vreemde schepen, die in de Venezolaansche wateren varen, aan te houden en op te brengen. Twee mannen van de *Cisne* begaven zich toen met de boot naar de *Philomena* om deze naar La Vela de Coro te doen stevenen.

Te Vela de Coro aangekomen, werd de geheele lading van de *Philomena* op dek gebracht, een brief werd geopend en gelezen en de kapitein als een gevangene naar het douanekantoor gebracht. Na ondervraagd te zijn, kon hij heengaan en werd hem de verzekering gegeven, dat zijn schip vrij was. Met veel moeite gelukte het hem nog een gezondheidspas te krijgen, waarvoor hij echter 5 gld. moest betalen.

De Arubasche Courant, die van het gebeurde met de *Philomena* een uitvoerig relaas geeft, voegt daaraan toe een weinig sarcastisch, maar toch niet geheel ten onrechte:

„Zeker, van dit feit zal evenmin iets komen.

„Arme Hollanders, die hier wonen, arme Hollandsche vlag in de Kolonie!

„Niet geëerbiedigd, geminacht door de Venezuelanen zoowel te zee als te land! En dan nog bestaat er tusschen het Bestuur der Kolonie en Venezuela een zoo goede verstandhouding, dat onze Gouverneur geschenken ontvangt.

"Laat die arme lastdieren maar torsen, genoeg dat wij een goed leven leiden, ons verheugen in het vette der aarde! Wat breken wij het hoofd nog met die dwaasheden!"

Venezuela.

De onkwetsbare, de onvindbare, de altijd ontsnappende Mocho, Generaal José Manuel Hernandez, is eindelijk gevangen. Den 23sten Mei had het groote feit plaats te Tierra Negra en men zegt, dat El Mocho reeds als gevangene te Caracas is aangekomen.

Generaal José Dávila versloeg den 22sten Mei de troepen van Hernandez, achtervolgde den volgenden dag den vluchtenden vijand, waarbij hem den Mocho in handen viel.

Moge er nu rust komen in de woelige republiek!

Colombia.

De berichten over de groote overwinning, welke de troepen van het Gouvernement op de revolutionnairen, de zich noemende liberalen, behaald hebben en wij de vorige week mededeelden, bevestigen zich voortdurend niettegenstaande de tegenspraak, die in het begin op die gunstige berichten volgde.

Wij wenschen van harte, dat met deze overwinning de kop is ingedrukt van de revolutie, die klaarblijkelijk gesteund door Venezuela den vrede van Colombia zoo wreed is komen storen.

Ingezonden Mededeelingen.

La Semana Cristiana Ilustrada.

Recomendamos á nuestros lectores esta importante y hermosa publicación que contiene en cada número las vidas de los santos de la semana ilustradas con magníficos grabados. En cada hogar cristiano debe leerse esta revista.

Precio de suscripción por un año 8 fr. 50 (ó 10 pesetas). Dirigirse á los señores Popelin Hnos., 3 rue Séguier, Paris.

El pago de la suscripción puede verificarse también con 180 estampillas usadas de Curaçao por el término de un año.

BUITENLAND.

Spanje. — De *Osservatore Romano* vestigt de aandacht op eenige teekenen van toenadering tusschen Spanje en hare vroegere koloniën in Zuid-Amerika, die belangrijke politieke gevolgen kan hebben. Tot nog toe gaat het niet verder dan een uitwisseling van internationale beleefdheden bij de ontvangst van oorlogsschepen, maar de geestdrift aan den dag gelegd schijnt vol beteekenis te zijn. Het bezoek van den Argentijnschen bodem *Presidente Sarmiento* aan de Spaansche kusten gaf gelegenheid tot een reeks betoogingen eindigende in de komst van de scheepsofficieren te Madrid en een uitnoodiging van wege de Iberische-Amerikaansche Unie. Het hof, de gemeenteraad, het gouvernement, de pers en bijzondere individuen ijverden met elkander om het welkom zoo nationaal mogelijk te maken, en buitengewone nummers van dagbladen deden duidelijk uitkomen hoezeer het algemeen belang was opgewekt. Terzelfder tijd werden deze beleefdheden beantwoord aan deze zijde van den Oceaan bij receptie gegeven aan den Spaanschen kruiser *Rio de la Plata*.

Bij een bezoek aan Buenos Ayres boden de dames van Argentinië en Uraguay den admiraal eene oorlogsvlag aan als een getuigenis van genegenheid der Spaansche afstammelingen voor het oude vaderland. De plechtigheid der aanbieding ging gepaard met een zeer karakteristieke uitdrukking van liefde en eerbied voor Spanje.

De Europeesche pers legt deze demonstratiën uit als van ernstig belang, als een contrabeweging tegen de Anglo-Saksischen machtuitbreiding, en denkt aan een mogelijk streven van Noord- en Zuid-Amerika, het eene beschaafd door Engeland en het andere door Spanje, tot nauwere vereeniging met hun respectieve Moederlanden. Beschouwd in verband met de neiging van de Zuid-Amerikaansche republieken tot het vormen van een statenbond, en met het algemeen moderne streven naar ras-groepeering, is het niet onwaarschijnlijk dat deze wederkeerige beleefdheden tot strekking hebben de Monroe-leer te fnuiken met betrekking tot Zuid-Amerika: een geheel eigenaardige maar vrij natuurlijke wraak van Spanje op zijn overwinnaar.

Transvaal. — Met weemoed stellen wij ons wekelijksch overzicht over den Transvaalschen oorlog op. Zonder slag of stoot zijn de Engelschen den Vaal overgetrokken, hebben Johannesburg bezet en staan nu voor Pretoria, ja wellicht heeft Lord Roberts daar reeds zijn zegevierenden intocht gedaan. En toch men had verwacht, dat de Boeren juist op hun eigen grondgebied hun grootste kracht zouden ontwikkelen. Wat is er gebeurd? Men gist en maakt veronderstellingen, maar de ware toedracht der zaak weet men nog niet. Sommigen beweren dat de partij, die voor den vrede ijverde en onderwerping aan Engeland eischte, zoo machtig geworden is, dat Kruger daaraan geen weerstand meer kon bieden. Anderen zeggen dat de

Boeren den moed hebben laten zinken na zooveel tegenspoed in den laatsten tijd ondervonden, en daarom allen tegenstand hebben opgegeven. Dat er verdeeldheid van gevoelen bestond onder de strijdenden is meermalen gemeld, maar ook even dikwijls tegengesproken; echter volgens den loop der gebeurtenissen te oordeelen zou men zeggen, dat die verdeeldheid, toch aanwezig was vooral bij de Vrijstaters, waar het Engelsche element sterker is dan bij de Boeren.

De laatste brief van den dapperen franschen kolonel de Villebois-Mareuil, gedagteekend van 13 Maart uit den omtrek van Kroonstad en door de *Gaulois* openbaar gemaakt, schijnt dit laatste gevoelen te bevestigen.

"Ik ben, zoo schreef hij, de terugtrekkende Boeren gevolgd en heb opnieuw aan de krijgsverrichtingen, of veeleer het kiezen van stellingen deelgenomen, tegen mijn zin, en moest de Boeren als sneeuw voor de zon zien smelten, zoodat ik bijna alles verloren waande. Gelukkig vond ik echter bij de presidenten Steyn en Kruger den onbuigzamen wil om tegenstand te bieden en hun troepen opnieuw te organiseeren. Ditmaal vond, helaas te laat, de door mij bepleite guerilla-taktiek eindelijk algemeene goedkeuring. Elk geeft mij overigens de eer daarvoor, en de betuigingen van vertrouwen en achting, die ik van de beide presidenten en generaal Joubert heb ontvangen, verplichtten mij, mijn raadgevingen in praktijk te brengen. Ik neem het opperbevel op mij over een uit alle buitenlanders gevormd vreemden-legioen. Dit is een moeilijke taak, maar ik ben hier gekomen, om mijn partij tegen Engeland ten einde toe uit te spelen; zoolang mij een middel overblijft om dat land te benadeelen, zal ik den degen niet in de scheede steken."

En aan de *Morning Post* werd 27 April uit Bloemfontein geseind:

„Volgens statistische opgaven van een hooggeplaatsten Boer van de intendance, was het geheele aantal Boeren dat in December in het veld was 54,800 benevens 5000 opstandelingen. Op 13 Maart was het totaal nog maar 26,500. De verliezen van de Boeren tot 13 Maart waren 6500 gevangenen en 8000 dooden en gewonden. Waar de andere 14,000 zijn gebleven, blijkt niet. De ambtenaar verklaart dat die naar huis zijn."

Hoe het ook zij, de oorlog kan thans als beëindigd beschouwd worden. Het Hollansche element is in Afrika ten ondergebracht; het onrecht heeft gezegevierd over het recht; de gouddorst is bevredigd; een dapper onafhankelijk volk uit de rij der volkeren weggevaagd.

Rule Britannia en het handhave thans zijn naam van *perfide Albion*.

Advertentien.

KINANDOA. KINANDOA.

Deze drank wordt ten *zeerste* aanbevolen door heeren geneeskundigen. Ze overtreft de *Quina La Roche* én in prijs én in geneeskracht. Verkrijgbaar in 1|1 flesschen. Per flesch f. 2.50.

Eenig importeur.

A. J. L. STUMPF.

Curaçao:

FOTOGRAFIA SOUBLETTE.

Este muy conocido Taller ofrece de nuevo sus trabajos á sus numerosos clientes, acaba de recibir máquinas de las últimas invenciones y tiene constantemente de venta aparatos é ingredientes frescos para el arte fotográfico.

HORAS DE TRABAJO:

De 8 A. M.—4 P. M.

Van af 1 Mei is ondergeteekende opgetreden als agent van den Heer H. J. C. B. Hellmund te Bonaire.

Curaçao, 1 Mei 1900.

A. J. L. STUMPF.

BALEN HOLLANDSCH HOOI

à **50 KG. p. BAAL**

— BIJ —

A. J. L. STUMPF.

LUZ DIAMANTE,

LONGMAN & MARTINEZ,

NEW-YORK.

Libre de Explosión, Humo y Mal Olor

— DE VENTA POR —

Las Ferreterias y Almacenes de Viveres.

CHAMPAGNE

1|1 en ½ fl. **Moet & Chandon.**
1|1 en ½ fl. **Carte Bleue** (dorure).
1|1 en ½ fl. **Carte Blanche** (sec).
1|1 en ½ fl. **Carte d'Or** (dry).

KAISER FRIEDRICH QUELLE

Mineraalwater van den eersten rang.

A. J. L. STUMPF.

— CURAÇAO. —

ANUNCIO.

Bendementoe di PREENDANAN di PLATA, ORO i DJAMANTA koe tin placa fiá ariba nan *Spaar- en Beleenbank*, esta esnan for di 1 di Juli té 31 di December 1897 bao di No. 1788 H té No. 6890 H, lo toema lugar dia Huebes 7 di Juni i dianan koe ta sigi.

Ta jama interesadonan di bin paga nan interes, afin di evita nan bendementoe.

Curaçao, 31 di Mei 1900.

President.

M. P. CURIEL.

A. J. L. STUMPF

Agent van J. C. KEG & Co.

Kaashandelaren, Zaandam.

neemt bestellingen aan, die onmiddellijk worden uitgevoerd.

Hollandsche Haver!

Zak van 100 lb. voor fl 6.—

— BIJ —

A. J. L. STUMPF.

Curaçao.

Bossen brandhout

worden thans gerealiseerd tegen f. 0,15 per bos.

A. J. L. STUMPF.

Botica Central.

DE LANNOY & Co.

Overzijde.— Breedestraat.

Groote voorraad van artsenijen en van de allernieuwste patentmiddelen: allervoortreffelijkste wijnen van de beste merken; heerlijke siropen; sodawater; brillen van allerhande soorten; allerfijnste en allerwelriekendste parfumerieën; cacao en chocolade van verschillende merken; uitgezochte confituren: sigaren uit de meest geroemde fabrieken, enz., enz.; enz.,

Agentuur van het gerenommeerde LANS' EXTRA STOUT, door meer dan duizend geneeskundigen in Nederland en verreweg door de meeste van Curaçao aanbevolen; van het heerlijke bier EL CIERVO, het deugdelijkste voor de tropische gewesten, om de geringe hoeveelheid alcohol, welke het bevat; van de ELIXIR DE CAPUCHINO, bereid door H. Suels, het groote en onfeilbare geneesmiddel voor de spoedige genezing der vrouwenkwalen.

Alles tegen schappelijke prijzen.

A. J. L. STUMPF,

Agentuur & Commissiehandel.

Heerenstraat — Curaçao.

Heeft per laatst aangekomen stoomschepen ontvangen en ontpakt, een groot assortiment Tieleman & Dros' blikjes eetwaren & lekkernijen w. o.:

A. ½ & ¼ blikjes diverse soort groenten.
B. 2 L & 3 L blikken, div. soorten groenten, geschikt voor Hotels & groote families.
C. ½ blikken div. soorten groenten en vleesch.
E. ¼ blikken div. soorten groenten, aardappelen & vleesch.
G. *Tafelzuren in stoopen als:* Augurken Komkommers, Sjarlotten, St. Jans Uien & Bloemkool, Spaansche Olijven.
H. *Soepen als:* Schildpadsoep, Erwtensoep, Golbertsoep, Hoendersoep, Juliensoep, Kalfssoep, Londonderes, Ossensoep, Witte Ragout, Br. Ragout, Wildsoep, Oxtailsoep. Kenijsoep, Tapiocasoep.
I. *Visch,* Gerookte Zalm, Gebakken Paling, Gerookte Paling, Versche Holl. Stoomzalm, Gebakken Bot, Gerookte Sprot, Philp & C. Sardinen ½ & ¼ Blikken, Garnalen, Haring in blik & Ansjovis.
K. *Gebraden Vleesch.* ½ kg. & ¾ kg. Blikken div. Vleeschsoorten.
L. *Gez. & Ger. Vleesch.* 5 L. & 2½ L. Vaatjes Pekelworst, Saucijsjes, Spek, Rookspek in pekel & Holpens.
M. *Worst & Gez. Vleesch.* Hammenworst, Cervelaatworst, Truffelworst, Boterhammenworst, Leverworst, Id. [Haagsche] Bloedworst, Tongenworst, Hoofdkaas.
N *Puddingen & Sausen.* Diverse soorten.
P. *Kruideniers waren.* 1 L. Schroefti. Tafelamandelen & Sucade, Blikken Vijgen, Pakjes Bloem van Sago & Maizena.
R. Verschillende merken Banket in Stopflesschen.
S. *Koek in Blik.* Deventerkoek, Secretariskoek, Sucadekoek, Kandijkoek, Gemberkoek, Beschuitkoek, Snipperkoek, Ontbijtkoek, Haagsche beschuit, Keukenbeschuit, Zoet Roggebrood, Wit Roggebrood, Zoet Roggebrood met Krenten.

Bruning & Muhren

AMSTERDAM.

LINNENFABRIEK te Veldhoven, Noord-Brabant,

eigen Lingeriefabriek, eigen Drukkerij, Cartonnagefabriek.

In Holland en in Nederlandsch Indië ruim 600 met veel succès werkende Stalen-Dépôts.

De stalen der uitgebreide collecties Nouveautés in Stoffen zijn, evenals die der **Witte Goederen, Bonneteries, Lingeries,** etc. te ontbieden aan ons Dépôt te Curaçao.

Dépôthouder te Otrabanda: de Heer

ANTOINE PIJPERS.

DE ECHTE

Singer-Naaimachine

verkrijgbaar op *afbetaling*

— BIJ —

A. J. L. STUMPF,

Heerenstraat.—Curaçao.

Bekendmaking.

De publieke verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1 Juli t|m 31 December 1897, onder No. 1788 H t|m No. 6890 H, zal plaats hebben op Donderdag den 7den Juni a. s. en volgende dagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 31sten Mei 1900.

De Voorzitter,

M. P. CURIEL.

1|1 & ½ flesschen Tivoli Bier
1|1 & ½ „ Bismarck Bier.
verkrijgbaar bij

A. J. L. STUMPF.

"LA CORONACION"

REAL FABRICA DE CIGARILLOS

—OTRABANDA, CALLE ANCHA.—

Los pigarrillos de esta afamada Fábrica están elaborados con los mejores materiales de la Habana.

ALGODON, PECTORAL, TRIGO, BERRO, etc., etc.

SE VENDE POR MAYOR Y AL DETAL

en todos los Almacenes, Boticas y Tiendas de Curaçao, Bonaire, Aruba, Trinidad, Venezuela, Haiti, Colombia, etc., etc.

En esta fábrica encontrarán los fabricantes

PAPEL PARA CIGARRILLOS, PICADURAS DE PRIMERA CLASE, etc.